

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного

«Затверджую»

Директор Інституту ботаніки

ім. М.Г. Холодного

чл.-кор. НАН України

Сергій МОСЯКІН

наказ № *107* від *«21» травня 2025* р.

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок реалізації права на академічну мобільність

учасників освітнього процесу

Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного

Національної академії наук України

«СХВАЛЕНО»

Вченою радою

Інституту ботаніки

ім. М.Г. Холодного НАН України

протокол № *5*

від *«13» травня 2025* р.

Київ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення встановлює порядок організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу Інституту ботаніки ім. М.Г. Холодного Національної академії наук України (далі – Інститут ботаніки) на території України чи поза її межами та учасників освітнього процесу іноземних закладів вищої освіти і/або наукових установ в Інституту ботаніки.

1.2. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Інституту ботаніки (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 № 848-VIII, «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.09.2015 № 579, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261, Статуту Інституту ботаніки.

1.3. Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу Інституту ботаніки навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти і/або в науковій установі на території України чи поза її межами.

1.4. Учасниками освітнього процесу Інституту ботаніки є здобувачі освітньо-наукового ступеня доктора філософії; наукового ступеня доктора наук, наукові, науково-педагогічні працівники, інші учасники освітнього процесу (далі – Учасники освітнього процесу).

1.5. Учасники освітнього процесу Інституту ботаніки, Інститут ботаніки та іноземні учасники освітнього процесу і заклади вищої освіти та наукові установи, що беруть участь у програмах академічної мобільності, є учасниками академічної мобільності.

1.6. Право на академічну мобільність учасників освітнього процесу реалізується на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проєктів, договорів про співробітництво між Інститутом ботаніки та іноземними або вітчизняними закладами вищої освіти (далі – ЗВО) та науковими установами-партнерами, а також може бути реалізоване учасниками освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої керівництвом Інституту ботаніки, на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

1.7. Реалізація академічної мобільності учасників освітнього процесу відбувається на основі міжнародних програм та проєктів, міжнародних та вітчизняних угод про співробітництво (меморандумів) у сфері освіти та науки між іноземними та українськими закладами вищої освіти (організаціями, науковими установами) або їх структурними підрозділами, або групою закладів вищої освіти, в тому числі з різних країн, (далі – організації-партнери), а також

з власної ініціативи учасника освітнього процесу та закладом вищої освіти (організацією, науковою установою) на підставі індивідуальних запрошень

1.8. За домовленістю між Інститутом ботаніки та ЗВО і/або науковою установою-партнером: здійснюється відбір учасників освітнього процесу для участі у програмах академічної мобільності; регламентується перелік вимог та документів, необхідних для підтвердження участі в програмі академічної мобільності, процедура і час їх подання; визначаються етапи, фінансові умови, види та форми академічної мобільності, тривалість і зміст навчання та стажування у ЗВО і/або наукових установах-партнерах; визначаються умови визнання результатів навчання, стажування або проведення наукових досліджень та звітування учасників освітнього процесу.

II. ВИДИ ТА ФОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

2.1. За місцем реалізації права на академічну мобільність вона поділяється на:

– внутрішню академічну мобільність – академічну мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу Інституту ботаніки у ЗВО та наукових установах у межах України;

– міжнародну академічну мобільність – академічну мобільність, право на яку реалізується учасниками освітнього процесу Інституту ботаніки у ЗВО та наукових установах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу в Інституті ботаніки.

2.2. Основними видами академічної мобільності є:

– ступенева мобільність – навчання здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в ЗВО або науковій установі, відмінних від їхнього постійного місця навчання, з метою здобуття ступеня вищої освіти третього рівня (доктора філософії), що підтверджується документом (документами), або про здобуття ступеня вищої освіти третього рівня від двох або більше закладів вищої освіти і/або наукових установ-партнерів;

– кредитна мобільність – навчання здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти в ЗВО і/або в науковій установі, відмінних від їхнього постійного місця навчання, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи і/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані в Інституті ботаніки. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

2.3. Формами академічної мобільності для учасників освітнього процесу, що здобувають науковий ступінь доктора філософії в Інституті ботаніки, є: навчання за програмами академічної мобільності; мовне стажування; наукове стажування.

2.4. Формами академічної мобільності для наукових, науково-педагогічних працівників та здобувачів третього рівня вищої освіти Інституту ботаніки є: участь у спільних проєктах, викладання, наукове дослідження, наукове стажування, підвищення кваліфікації.

ІІІ. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ НАУКОВИХ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК

3.1. Наукові та науково-педагогічні працівники Інституту ботаніки можуть реалізовувати право на академічну мобільність для провадження своєї професійної діяльності відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності та запрошення від приймаючої сторони. При цьому за науковими, науково-педагогічними працівниками зберігається основне місце роботи в Інституті ботаніки до одного року.

3.2. Іноземні наукові та науково-педагогічні працівники ЗВО і/або наукових установ, залучені до провадження освітньої та наукової діяльності, під час перебування в Інституті ботаніки мають усі права та обов'язки його працівників.

3.3. Умови приїзду провідних іноземних науковців і діячів освіти на запрошення Інституту ботаніки та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, укладеними між Інститутом ботаніки та запрошеною особою.

3.4. Перелік документів, які необхідно подати учасникам академічної мобільності:

- оригінал або копія запрошення для участі в програмі академічної мобільності;
- договір про академічну мобільність між Інститутом та учасником академічної мобільності;
- технічне завдання для оформлення закордонного відрядження.

ІV. ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТРЕТЬОГО РІВНЯ

4.1. На час навчання у ЗВО і/або в науковій установі-партнері здобувачу третього рівня вищої освіти за його заявою надається індивідуальний навчальний план, що встановлює порядок вивчення навчальних дисциплін і за необхідності складання контрольних заходів за результатами навчання з урахуванням особливостей навчального плану спеціальності та програми академічної мобільності, узгоджений із науковим керівником і затверджений директором Інституту ботаніки.

4.2. При формуванні індивідуального навчального плану здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти враховується виконання ним індивідуального навчального плану поточного та попередніх навчальних років в аспірантурі Інституту ботаніки.

4.3. Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватися із застосуванням технологій дистанційного навчання.

4.4. Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня, крім вивчення у ЗВО і/або в науковій установі-партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін (за рахунок кредитів вибіркової частини навчального плану освітньої програми).

4.5. Здобувач, який бере участь у міжнародній програмі академічної мобільності, підписує договір про міжнародну академічну мобільність з Інститутом ботаніки.

V. УМОВИ УЧАСТІ В ПРОГРАМАХ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

5.1. За здобувачами третього рівня вищої освіти на період навчання в ЗВО і/або в науковій установі-партнері на території України чи поза її межами зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії згідно із законодавством протягом навчання, стажування чи провадження наукової діяльності, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності або ж передбачена частково.

5.2. Особи, які уклали договори про навчання чи стажування за програмою академічної мобільності, не відраховуються зі складу здобувачів вищої освіти третього рівня на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (ЄДЕБО).

5.3. Оплата праці наукового, науково-педагогічного працівника Інституту ботаніки відповідно до законодавства за основним місцем роботи зберігається на час до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

5.4. Іноземні здобувачі вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність у рамках договорів про співробітництво між Інститутом ботаніки та іноземними ЗВО і/або науковими установами-партнерами, можуть бути зараховані на навчання до Інституту ботаніки: за рахунок коштів міжнародних програм та організацій; за рахунок власних надходжень ЗВО і/або наукових установ; за рахунок коштів фізичних і/або юридичних осіб; на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти третього рівня, зокрема за спільними освітніми програмами, що передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість вітчизняних здобувачів вищої освіти, які навчаються в іноземному ЗВО і/або в науковій установі-партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених між Інститутом ботаніки та ЗВО і/або науковою установою-партнером договорів про міжнародну академічну мобільність.

5.5. Навчання вітчизняних та іноземних учасників освітнього процесу за узгодженими між ЗВО і/або науковими установами-партнерами освітніми програмами, що включають програми академічної мобільності, може передбачати отримання документа про вищу освіту ЗВО і/або наукової установи-партнера, а також спільних або подвійних документів про вищу освіту ЗВО і/або наукових установ.

VI. ЗВІТУВАННЯ ПРО ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

6.1. Після повернення до Інституту ботаніки протягом 5 робочих днів, учасник освітнього процесу, який реалізовував своє право на академічну мобільність, залежно від її форми, надає відповідний документ, що підтверджує завершення програми академічної мобільності.

6.2. Наукові, науково-педагогічні працівники та здобувачі третього рівня вищої освіти подають відповідні документи (сертифікат тощо), що підтверджують виконання програми академічної мобільності у ЗВО/науковій установі-партнері, або звіт про виконання програми академічної мобільності, завірений в установленому порядку у ЗВО і/або в науковій установі-партнері, на чий базі здійснювалася програма академічної мобільності.

6.3. Якщо здобувач третього рівня вищої освіти під час перебування у ЗВО і/або в науковій установі-партнері не виконав програму навчання, то після повернення до Інституту ботаніки йому може бути запропонований індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості, затверджений у встановленому порядку, або повторний курс навчання в Інституті ботаніки за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.

VII. ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМАМИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТРЕТЬОГО РІВНЯ

7.1. Визнання результатів навчання здійснюється на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) або з використанням системи оцінювання навчальних досягнень здобувачів третього рівня вищої освіти, прийнятої в країні ЗВО і/або наукової установи-партнера, якщо в ній не застосовується ECTS.

7.2. Порівняння обсягу навчального навантаження під час здобуття вищої освіти в межах програми академічної мобільності повинне ґрунтуватися на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти у ЗВО і/або в науковій установі-партнері, та результатів навчання, запланованих ОНП Інституту ботаніки.

7.3. Навчальні дисципліни та інші види освітньої діяльності зазначаються в індивідуальному навчальному плані.

7.4. Визнання (зарахування) результатів навчання, кредитів опанованих здобувачем навчальних дисциплін у ЗВО і/або в науковій установі-партнері здійснюється на засіданні Вченої ради Інституту ботаніки. Вчена рада Інституту ботаніки має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших ЗВО і/або наукових установах-партнерах, як українських, так і закордонних, компетентностей з однієї чи кількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), здобуття яких передбачено ОНП аспірантури. З цією метою аспірант подає заяву, сертифікат чи інший документ, що підтверджує факт і результати навчання. Курси зараховуються за умови їх відповідності спеціальності, наявності необхідних обсягів, у порівнянні з

обсягами дисциплін/змістових модулів, які аспірант має опанувати під час навчання за ОНП програмою Інституту ботаніки.

7.5. Академічна різниця за індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти третього рівня визначається Інститутом ботаніки і не повинна перевищувати 10 кредитів ECTS.

7.6. Порядок ліквідації академічної різниці визначається ЗВО і/або науковими установами-партнерами відповідно до законодавства обох сторін.

7.7. Результати підсумкової атестації здобувачів третього рівня вищої освіти за період навчання/стажування у ЗВО і/або в науковій установі-партнері представляються за шкалою, прийнятою ЗВО і/або науковою установою-партнером і переводяться у шкалу, прийняту в Інституті ботаніки.

VIII. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

8.1. Учасники освітнього процесу мають право на: продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими спеціальностями підготовки фахівців ЗВО і/або в наукових установах-партнерах; участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах; подання своїх наукових робіт для публікацій.

8.2. Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

– своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності до дирекції Інституту ботаніки для участі в програмах академічної мобільності;

– вчасно розпочати навчання в ЗВО і/або науковій установі-партнері, у якому реалізується право на академічну мобільність;

– під час реалізації права на академічну мобільність дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів ЗВО і/або наукової установи-партнера, у в якому реалізується право на академічну мобільність;

– виконати індивідуальний план;

– після завершення заходів із реалізації права на академічну мобільність у ЗВО і/або науковій установі-партнері вчасно повернутися до Інституту ботаніки.